

ЩОТИЖНЕВИК «ХУТОРЯНИН» ЯК ЗРАЗОК СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ВИДАННЯ ПОЛТАВЩИНИ

Ніколашина Т.І.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

У статті зосереджено увагу на дореволюційному періоді української журналістики. З'ясовується історія становлення та розвитку сільськогосподарської преси на Полтавщині. У центрі уваги перебуває російськомовний тижневик, орган Полтавського сільськогосподарського товариства – «Хуторянин». Досліджено основні характерні риси журналу, який є спеціалізованою якісною пресою Полтавщини зламу століть. Описується історична ретроспектива видання та його жанрово-тематичне наповнення. Проаналізоване інформаційне тло щотижневика «Хуторянин».

Ключові слова: періодичні видання, преса, журналістика, щотижневик, журнал.

Постановка проблеми. Історія журналістики нині – один із найважливіших напрямів науки про соціальні комунікації. Передусім актуальним є вивчення дореволюційного періоду української журналістики, адже протягом тривалого часу історія преси досліджувалася кризь призму радянської ідеології, зокрема нерідко поза увагою були значущі видання та діяльність відомих публіцистів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Численні газети та журнали на сьогодні майже не досліджені, насамперед це стосується історії преси Полтавщини. Окремі аспекти історії полтавської періодики та деяких видань розкривалися у працях таких науковців, як Н. Сидоренко, О. Сидоренко, О. Школьна, С. Семенко, В. Коротенко, О. Дроздовська, Н. Степаненко, С. Макарець.

В останні роки простежується посилення уваги дослідників до місцевої преси, однак, незважаючи на це, більшість видань не вивчені, зокрема це стосується і преси Полтавської губернії. Особливе місце серед видань м. Полтави посідає журнал «Хуторянин», на його сторінках протягом тривалого часу обговорювали як фахові економічні та сільськогосподарські питання, так і нагальні соціально-політичні питання. Історія функціонування часопису яскраво відображає тогочасні тенденції розвитку місцевої преси, а публікації журналу донині є цінним фактичним матеріалом.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проблема значення періодичних видань у громадсько-політичному і культурно-мистецькому житті народу досить вагома. Для віками позбавлених державності українців, що зберегли свою національну самобутність у сфері культури, ця проблема набуває додаткової ваги. Значення української періодики в духовному самоствердженні народу важко перебільшити. Українська інтелігенція шляхом співпраці навіть в урядових пресових виданнях сприяла формуванню громадської думки. Формою такого вияву думки полтавської наукової сільськогосподарської інтелігенції став часопис «Хуторянин» (1896–1917). Один із перших полтавських сільськогосподарських спеціалізованих видань був сумніним і бездоганим літописцем краю став щотижневик. На його сторінках, окрім висвітлення питань сільськогосподарської промисловості, торгівлі і кооперації, висвітлювалися актуальні проблеми суспільно-політичного життя губернії

та імперії. І сьогодні, через багато років, завдяки журналу, газеті ми довідуємося про тогочасне життя Полтавщини, про людей, котрі полишили по собі добрий слід в її історії.

Актуальність наукової статті визначається тим фактом, що історія функціонування, діяльності редакційного комітету, жанрово-тематичне наповнення провідного спеціалізованого видання Полтавщини досі не стали об'єктом комплексної синтетичної розвідки. Важливість й актуальність дослідження визначається як суто журналістичкознавчими проблемами, так і націєтворчими, історичними, політичними, художньо-естетичними тощо.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є з'ясування історії становлення та розвитку сільськогосподарської преси полтавського краю, визначенні характерних рис журналу «Хуторянин» як спеціалізованої якісної преси Полтавщини зламу століть, описі історичної ретроспективи видання, його жанрово-тематичного наповнення.

Виклад основного матеріалу. Серед полтавських періодичних видань вагоме значення мав російськомовний тижневик, орган Полтавського сільськогосподарського товариства – «Хуторянин» [3]. Перший випуск журналу побачив світ 23 травня 1896 року. Видавцем часопису було Полтавське товариство сільського господарства. Його редакторами в різні роки були Д. Квітка, П. Малама, П. Гриневич, П. Ганько, А. Шимков, Д. Ярошевич.

Програма видання включала урядові постанови та розпорядження, повідомлення про діяльність місцевих сільськогосподарських товариств, їх відділів та відділень; науково-популярні статті з сільського господарства, матеріали, присвячені промисловості та торгівлі; бібліографію та огляд тематичної літератури; оголошення; листування з читачами. Співробітниками та членами редколегії журналу в різні часи були: земський – П. Дубровський, учений секретар місцевого сільськогосподарського товариства О. Іллічевський, директор Полтавського дослідного поля Ю. Соколовський, помічник директора Полтавського дослідного поля С. Третяков, член Полтавської губернської земської управи П. Бровко. Активну участь у роботі журналу, а також постійними дописувачами були науковці, фахівці-агрономи, земські чиновники, гласні та власники великих господарств. Традиційно кожен випуск журналу починався з редакційної статті. Контент видання розкривався в наступних рубриках: «Книги, що надійшли до редакції», «Тор-

гові повідомлення», «Стан погоди», «Оголошення», «Хроніка», «Кореспонденції», «Земська хроніка», «Запитання та відповіді», «З сільськогосподарського друку», «Діяльність сільськогосподарських товариств», «Замітки по сільському господарству», «Хроніка кооперативної справи» (після 1910 р.), «Поштова скринька» [4].

Чималий відсоток контенту видання – роботи та звіти Полтавського дослідного поля, статті, присвячені різноманітним питанням агрономії та рослинництва. Приблизно такий самий відсоток контенту становили статті зі скотарства, зокрема про породи сільськогосподарських тварин, практичні поради щодо утримання, харчування, підвищення продуктивності худоби. Особливо варто відзначити статті, присвячені сільськогосподарській техніці – новим машинам, знаряддям, пояснення щодо раціонального землеробства, новини про винаходи, діяльність сільськогосподарських товариств, лекції, виставки, з'їзди поміщиків, майстрів, власників великих господарств. Нерідко знаходимо в «Хуторянині» статті з геології та ґрунтознавства (передусім, присвячені Полтавській губернії), ветеринарії, будівництва (здебільшого – прикладні статті зі схемами, кресленнями тощо), на сторінках подано публікації на медичну тематику. Журнал відзначали не лише численні читачі, а й фахівці, зокрема про це свідчать нагороди, які «Хуторянин» отримував на сільськогосподарських виставках – золота медаль на виставці садівництва в Ростові-на-Дону (1909), друга – на Південно-російській обласній виставці в Катеринославі (1910). Відомо, що «Хуторянин» фактично не цензурували, його поширювали в безкоштовних бібліотеках-читальнях, а також у профільних навчальних закладах Російської імперії. Після революції журнал став двомовним і виходив українською та російською мовами.

На початку ХХ століття особливо вирізнялось активністю статистичне бюро Полтавського губернського земства. Відтак, на зламі століть у місті з'являються сільськогосподарські видання – «Цены на продукты сельского хозяйства в Полтавской губернии» [2, с. 67]. Газета виходила раз на місяць, починаючи з 1900 р. як додаток до журналу «Хуторянин» [5]. Із № 2 1902 газета виходила під назвою «Цены на продукты сельского хозяйства на базарах Полтавской губернии». Останній випуск видання вийшов у грудні 1904 р.

У 1901 р. список сільськогосподарських періодичних видань поповнив журнал «Экономическая и сельскохозяйственная деятельность Полтавского губернского земства». Журнал видавався економічним бюро Полтавського губернського земства як додаток до журналу «Хуторянин» [5]. Відомо, що журнал видавався нерегулярно, не мав чіткої періодичності і друкувався залежно від накопичення матеріалу. Немало видання і чітко визначеної програми, проте в передмові до першого випуску окреслювалося коло питань, які мали висвітлюватися на сторінках видання: звіти про діяльність економічної ради, журнали засідань, доповіді або уривки доповідей, матеріали про економічну діяльність земств (зазначалося, що видання не планує обмежуватися лише Полтавською губернією), огляд діяльності сільськогосподарських товариств, статистичні матеріали, що стосуються економічного стану губернії

[5, с. 2-3]. Перший випуск включав у себе деталізований звіт про діяльність економічної ради за 1900 рік на 35 сторінках. Згодом на сторінках видання публікувалися здебільшого великі земства», «Проект уставу банку». Було надруковано 13 випусків часопису.

Наступне періодичне видання статистичного бюро Полтавського губернського земства – «Известия о состоянии сельского хозяйства в Полтавской губернии» [2, с. 55]. Перший випуск вийшов у квітні 1901 року. Журнал видавався російською мовою як додаток до журналу «Хуторянин». Редакторами журналу були земські статистики О. Русов та Г. Ротмістров (з № 6 за 1902 р.), на сторінках часопису здебільшого оприлюднювали статистичну інформацію. Випуск журналу розпочинався з передмови редактора, далі фактичне наповнення становили повідомлення кореспондентів з усієї губернії, оброблені співробітниками земського статистичного бюро. Статті в журналі розміщувалися за тематичними блоками. Зокрема, у першому випуску матеріал було розподілено між такими розділами: «Зима 1900–1901», «Бережень», «Квітень», «Стан посівів», додатки «Час посіву ярих у 1901 р.», «Кількість повідомлень про стан озимих посівів на 1 квітня 1901 р.», «Кількість повідомлень про випадіння дощів по днях квітня 1901 р.». Наприклад, № 16 повністю присвячено урожаю 1903 року. Обробку, систематизацію та узагальнення матеріалу провів Н. Аронський. Увесь випуск складався зі статті «Урожай хлібів, трав та інших культурних рослин», яка розпочиналася з огляду метеорологічних умов, посівної тощо. Видання мало значну кількість карт, графіків та таблиць. Друкували журнал в друкарні Дожмана на вул. Олександрівській. Останній випуск журналу вийшов у 1904 р. (№ 23).

Як відомо, Полтавське товариство сільського господарства було засноване 1865 року, президентом якого до 1908 року був відомий учений Д.К. Квітка, а з 1908 по 1916 рік його очолював П.П. Ганько, а з 1916 і до його закриття у 1918 році обов'язки президента товариства виконував професор А.П. Шимков. Окрім наукової діяльності й організаційної роботи, вони були редакторами друкованого органу товариства сільського господарства «Хуторянин». У межах товариства працювали такі відділення: землеробства, бджільництва, садівництва, кооперативне; функціонувало бюро конезаводства. Наукові розробки, що велися в цих структурних підрозділах Полтавського товариства сільського господарства безпосередньо визначали й тематичне коло наукових та науково-практичних публікацій «Хуторянина».

Уже з перших місяців свого існування в «Хуторянині» була вироблена продумана професійна редакційна політика, чітко сформульовані вимоги до матеріалів, які надходили до видання. Окремі зауваження стосувалися й терміну збереження статей, розмір яких не перевищував друкованого аркуша та перебирання редакцією прав власності на публікації, якщо таких не заявив її автор. Чітко були сформульовані вимоги для авторів комерційних оголошень із зазначенням цінової політики: за один рядок в кінці тексту треба було заплатити 8 коп., за один рядок на початку тексту 16 коп.; знижка надавалася за повторювану рекламу; а сільські господарі і пе-

редплатники «Хуторянина» могли платити 4 коп. за рядок у кінці тексту. Річна підписна ціна на видання з доставкою становила 2 крб., а без доставки 1 крб. 70 коп. Часопис виходив щочетверга і мав розмір близько 2 аркушів.

У кожному номері чітко зазначаються пункти передплати «Хуторянина», з яких ми дізнаємося, що замовити щотижневик можна було не тільки на теренах Полтавської губернії, а й у Києві, Херсоні, С.-Петербурзі. Програмою часопису було передбачено: ознайомлення з основними державними законами та найактуальнішими новинами; висвітлення діяльності місцевих сільськогосподарських товариств; презентація сучасних наукових досягнень у сільськогосподарській, промисловій, економічній, торговій галузях; огляд останніх новин з різних куточків Російської імперії; висвітлення сільськогосподарської й економічної діяльності земських закладів; бібліографічний огляд новинок сільськогосподарської й економічної літератури.

Для захоочення читачів «Хуторянина» і втілення просвітницької програми редколегія щотижневика випускала низку кольорових таблиць-додатків та книжки-додатки сільськогосподарської тематики.

Журнал був рекомендований Міністерством землеробства для сільськогосподарських навчальних закладів і народні бібліотеки-читальні.

Часопис «Хуторянин» протягом усього часу його функціонування мав такі постійні рубрики: «Наукові статті»; «Із сільськогосподарської преси»; «Діяльність сільськогосподарських товариств»; «Хроніка»; «Земська хроніка», «Питання і відповіді»; «Про старі і нові книги»; «Торгові відомості», «Стан погоди», «Оголошення».

До 1917 року матеріали у щотижневику друкувалися виключно російською мовою, а після Лютневої революції зустрічаємо публікації українською мовою.

За двадцять один рік функціонування журналу «Хуторянин» на його сторінках було надруковано значну кількість розмаїтого за жанрами матеріалу, який визначався архітектонікою часопису.

Традиційно, кожне число журналу розпочиналося редакційною статтею, в якій майстерно поєднувалися суспільно-політичні проблеми з актуальними процесами розвою сільського господарства. Наприклад, в одній із редакційних статей «Хуторянина» за 1909 рік було проаналізовано ключові положення державної й громадської, спрямованої на удосконалення розвитку тваринництва в Російській імперії. Авторитетні вчені, які випускали журнал, досить аргументовано, з покликанням на статистичні дані й реальну цінову політику в Російській імперії та Європі висловлюють власний погляд на складну ситуацію, яка склалася в тваринницькій галузі, на ті проблеми з якими важко самостійно боротися простим сільським господарям. Редакція робить невтішний висновок щодо розвитку сільського господарства.

Цікавою є редакційна стаття «По пути къ новому порядку», що була надрукована у № 9-10 за 1917 рік. У ній не тільки тезисно проаналізовано форми правління у Російській імперії за останні 300 років, а й зроблено досить радикальний висновок про недоліки державного апарату.

Приваблює й той факт, що в редакційних статтях проповідуються християнські цінності. Підтвердженням цього є редакційна стаття «Христос Воскрес» за 1912 рік, у якій пропонується матеріально підтримати жителів Сибіру, що потерпали від голоду. Стаття побудована на контрасті: прекрасний весняний пейзаж протиставляється людському горю, зокрема на південно-східній частині Сибіру був неврожай, а це спричинило голод.

Чи не найбільш потужний соціальний струмись простежується в редакційних статтях у часи першої світової війни, коли на перший план виходить питання забезпечення армії продовольством.

Зустрічаємо й редакційні статті, у яких поруч із аналізом важливої проблеми в галузі сільського господарства анонсуються й різного роду конкурси, зорганізовані Полтавським товариством сільського господарства. Так, у № 6 за 1910 рік редакція «Хуторянина» оголосила конкурс на краще знаряддя для обробітки ґрунту. Іноді редакційні статті не мали автора, хоча можна зробити припущення, що вони належали головному редакторові, який на той час очолював журнал.

Рясніе часопис й аналітичними статтями, у яких розглядалися важливі суспільні та економічні проблеми: «Почему растет цена на землю» А. Кохановський (1904, № 3), «Русскимъ сельскимъ хозяевамъ открытое письмо» О. Криштофовича (1910, № 1), «Пореформенные течения среди сельскихъ хозяевъ» О. Іллічевського (191, № 10), «О юридической помощи населению» Б. Одера (1913, № 4), «Пробуждающаяся деревня» Д. Я. (1912, № 7), «О переселении» Т. Зінченко (1913, № 11). Вищезазначені публікації засвідчували не тільки активну громадянську позицію редакційного комітету «Хуторянина», а й публіцистичний талант його творців: скрупульозний аналіз усіх фактів, вмотивована аргументаційна база; використання переконливих доказів статистичних відомостей, покликання на думку авторитетних учених. Можемо стверджувати, що аналітика «Хуторянина» може стати зразком створення журналістських текстів подібного типу й для представників сучасних медіа.

На сторінках журналу домінують місце посідали наукові та науково-популярні статті, що мали широкий тематичний діапазон. Треба зауважити, що науково-популярний стиль цих публікацій характеризувався загальнодоступним трактуванням медичних термінів, описом зрозумілих для широкого кола читачів методів боротьби із захворюваннями.

З-поміж них виокремлюються наукові та науково-популярні статті, у яких потужним є соціальний струмись, спричинений трагічними подіями першої світової війни. Так, у статті «Риболовні промисли на Полтавщині», автор не тільки обґрунтовує потребу розвитку цієї ділянки сільського господарства в Полтавській губернії, а й порушує проблеми економічної кризи, яка призвела до збіднення селянських господарств та дорожчання товарів першої необхідності. У статті домінує думка про необхідність пошуку селянами додаткового заробітку у важкий час, яким може стати риболовля.

Значний сегмент у журналі посідають наукові статті, у яких презентовано сучасні досягнення

та технології в сільському господарстві. Варто зазначити, що їх окремі положення не втратили своєї актуальності й на сьогодні.

Поширеним жанром на сторінках журналу є звіти учених-практиків про дослідницько-практичну діяльність, основними специфічними ознаками яких скрупульозні є описи наукових досліджень, ілюстрування основних положень статистичними відомостями, оприлюднення результатів проведених сільськогосподарських експериментів. Класичним зразком такого науково-дослідницького звіту. Зокрема, у звіті М. Ренського «Съ Лохвицького опытного поля» (1911, № 1) деталізується робота лохвицьких науковців-практиків із вирощування основних посівних культур за кілька років, детально описуються найбільш раціональні методи вирощування соняшника, які проілюстровано конкретними цифровими відомостями.

У «Хуторянині» до жанру науково-практичних звітів належать такі публікації: «Отчетъ о работахъ Опытнаго поля 1903 г.» Ю.Ю. Соколовський (1904, № 3), «Отчетъ исполнительской комиссии главного управления Российского общества Краснаго Креста» (1904, № 13), «Обзоръ работъ опытныхъ учреждений. Змиевское опытное поле» Б. Овсянников (1913, № 4), «С Верхнеднепровскаго опытнаго поля» К.М. Корш (1913, № 11), «Показательныя поля Полтавскаго Опытнаго поля» І. Якушкин (1911, № 1).

У науково-популярних статтях практичного спрямування традиційними були графічні схеми, що органічно виразнювали ключові положення статті. Наприклад, у науково-популярній статті «Устройство свинарника», виклад про необхідні умови утримання свиней ілюструються, кресленням ідеального свинарника.

Значно менше представлений у журналі репортаж, проте публікації цього жанру написані майстерно, із використанням фотоілюстрацій. Привертають увагу й репортажі важливих заходів: «Первый всероссийский съездъ по борьбе съ пьянствомъ» (1910, № 1), «Переселенческое совещание» В. Т. (1912, № 7), «Учредительное собрание Полтавскаго союза кредитныхъ и ссудо-сберегательныхъ товариществъ» С. Мазлах (1916, № 2), «Агрономическое совещание въ Константиноградѣ» В. Н. Д. (1913, № 11), «О созывѣ кооперативныхъ съездовъ» Т. В. Зінченко (1915, № 1).

Елементи аналітичної публіцистики простежуюмо в рубриках «Із сільськогосподарської преси» та «Про старі і нові книги», у яких було подано не просто огляди тогочасної спеціалізованої сільськогосподарської періодики та спеціалізованих книжкових видань, а було порушено співзвучні з «Хуторянином» проблеми. Бібліографічні огляди новинок сільськогосподарської й економічної літератури та сільськогосподарської періодики «Хуторянина» є своєрідним синтезом власне рецензії та наукової статті, зокрема часто увага в них концентрується на актуальних на той час проблемах у сільськогосподарській галузі.

У рубриці «Ізъ сельскохозяйственной печати» оглядово аналізувалося або все число періодичного спеціалізованого видання, або докладно ключовий матеріал номера. Так, у № 26 за 1911 рік усебічно аналізуються вміщені в статті «Селянин» результати дослідів на Борзнянському земському дослідному полі з озимому вікою.

Автор публікації зупиняється на значенні аналізованих дослідів для господарств і господарів, які вирощують велику рогату худобу.

Жанр замітки широко використовувався у «Хуторянині» у таких рубриках: «Діяльність сільськогосподарських товариств», «Хроніка», «Земська хроніка», «Питання і відповіді».

У «Хуторянині» на належному рівні був налагоджений зв'язок із читачами, який реалізовувався в рубриках «Вопросы и ответы» та «Корреспонденції», матеріали яких теж були написані в жанрі замітки. У рубриці «Вопросы и ответы», редакція давала відповіді на важливі для читацької аудиторії журналу питання, які чітко ілюструють природу цього жанру, відповідаючи на три питання «Що? Де? Коли?». До найцікавіших заміток цієї рубрики належать: «Озимая в Соломорезке», «Зернодробилка», «Гуси тулузкие», «Горячность коровы», «Руководство по счетоводству», «Словарь еврейско-русский», «Продажа воска», «Потребительская лавка» (1910, №1); «О покупке голландской коровы», «Потребительное общество», «Культиваторъ «Урожай», «Какъ улучшить лугъ», «Зола» (1910, № 13); «О постройке фабрики для приготовления маринованныхъ томатовъ и разныхъ консервовъ», «Трактаторы», «Орудия для лущения стерни», «Права наследниковъ» (1911, № 1).

Цікавою була й архітектоніка цих заміток. У рубриці велася послідовна наскрізна нумерація. Наприклад: «Вопросъ № 153. Гусеница и садъ. Въ этомъ году сады находились въ жалкомъ состоянннн, такъ какъ гусеницы было много. Можно ли поправитъ сады. Скрипченко.

Ответъ № 153. Въ этомъ году вездѣ сады были переполнены гусеницей златогузкой, боярышицей, кольчатый шелкопрядомъ и многими другими. Главное средство борьбы – парижская зелень, но имеется и много другихъ – такова Бордосская смесь. Ф. Дермановъ» [6].

Подекуди подавалися самі поради, але з обов'язковим зверненням до листа читача. Цікаво, що в такій відповіді обов'язковими були покликання на думку авторитетних науковців. Були й публікації-відповіді полемічного характеру, зокрема в відповіді за №173 ведеться наукова дискусія із садоводом Левченком щодо розведення малини, уміщеній у № 26 «Хуторянина» за 1911 рік.

Поширеним різновидом жанру в журналі є рекламні-інформаційні замітки, зокрема про нові сорти фруктових дерев й овочево-баштанних культур. У замітках цього типу подається сконденсована інформація про той чи той сорт, доповнений майстерно виконаною ілюстрацією.

На сторінках «Хуторянина» було вміщено чимало матеріалів рекламних оголошень, що мають широкий тематичний діапазон: продаж сільськогосподарських знарядь, насіння, тварин; оголошення про різноманітні навчальні сільськогосподарської тематики; послуги досвідчених працівників (бджолярів, садівників); оголошення про передплату нових періодичних видань, оголошення про проведення ярмарків; продаж нерухомості.

Умовно до художньо-публіцистичного жанру можемо зарахувати бувальщини сільськогосподарської тематики, що виконувала своєрідну розважальну функцію в часописі. У бувальщинах читачі журналу ділилися курйозними ситуаціями у про-

цесі ведення сільського господарства. Так, у бувальщині «Пчелы – обличительницы вора», автор який підписався псевдонімом Пасічник у гумористичній формі розповідає цікаву історію про врятування бджолами господарських вуликів від злодіїв, котрі здійснили злочин на сусідських пасіках.

Висновки і пропозиції. Отже, за двадцять два роки свого існування на сторінках «Хуторянина» були представлені інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні жанри, продиктовані архітектонікою журналу та програмовими положеннями редакційної політики.

Інформаційне тло щотижневика «Хуторянин» здійснювалося за такими напрямками: опублікування результатів агрономічних досліджень, здійснених дослідними закладами (дослідними полями, станціями, показовими господарствами, садами), що належали сільськогосподарським асоціаціям, ознайомлення читачів з досягненнями агрономічної науки та досвідом ефективної організації рослинництва; розміщення спе-

ціальних об'яв та реклами посівного матеріалу, штучних добрив, пропонованих організаціями та приватними особами; анонсування майбутніх сільськогосподарських (спеціалізованих) виставок, ознайомчих екскурсій на дослідні установи та показові господарства, а також інформування про їх результати; повідомлення про заплановані заходи щодо агрономічної допомоги сільським товаровиробникам з боку земських установ; поширення інформації про нові спеціалізовані організаційно-правові форми самоорганізації і самопомоги сільськогосподарських виробників та публікація необхідних для їх організації установчих документів (статутів, заяв, договорів тощо); надання професійних агрономічних консультацій, публікація запитань читачів і відповідей на них; публікація оглядів погоди та відповідні рекомендації щодо врахування погодних умов у веденні рільництва, городництва та садівництва; розміщення списків та оглядів нової літератури з питань рослинництва.

Список літератури:

1. Бочковський О. Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання) / О. Бочковський, С. Сірополко. – Мюнхен: Укр. техн. госп. ун-т, 1993. – 204 с.
2. Вся Полтава и губерния. Адресная и справочная книга. – Полтава, 1913. – 346 с.
3. Грінченко Б.Д. Тяжким шляхом: Про українську пресу / Б.Д. Грінченко. – К., 1906. – 96 с.
4. Грушевський М.С. Очерк истории украинского народа. – К.: Львів, 1991. – 398 с.
5. Гринівський Т.С. Українська преса періоду революції 1917–1920 років (на матеріалі часопису «Книгарь») / Т.С. Гринівський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1526>.
6. Каталог дореволюційних газет, що видавалися на Україні (1822–1916) : публікація фонду ЦНБ АН УРСР / О.М. Пузирьова, О.О. Дмитрієв, Ю.М. Довгаленко. – К., 1971. – 183 с.

Николашина Т.И.

Полтавский национальный педагогический университет
имени В.Г. Короленко

ЕЖЕНЕДЕЛЬНИК «ХУТОРЯНИН» КАК ПРИМЕР СПЕЦИАЛИЗИРОВАННОГО ИЗДАНИЯ ПОЛТАВЩИНЫ

Аннотация

В статье внимание сосредоточено на дореволюционном периоде украинской журналистики. Выясняется история становления и развития сельскохозяйственной прессы на Полтавщине. В центре внимания находится русскоязычный еженедельник, орган Полтавского сельскохозяйственного общества – «Хуторянин». Исследованы основные характерные особенности журнала, который является специализированной качественной прессой Полтавщины рубежа веков. Описывается историческая ретроспектива издания и его жанрово-тематическое наполнение. Проанализировано информационный фон еженедельника «Хуторянин».

Ключевые слова: периодические издания, пресса, журналистика, еженедельник, журнал.

Nikolashyna T.I.

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

WEEKLY MAGAZINE "CHUTORIANYN" AS AN EXAMPLE OF A SPECIALIZED EDITION OF POLTAVA

Summary

The article focuses on the pre-revolutionary period of Ukrainian journalism. The history of formation and development of agricultural press in Poltava region is clarified. In the center of attention is the Russian-language weekly, the organ of the Poltava Agricultural Society – "Chutorianyn". The main characteristics of the magazine, which is a specialized high-quality press of the Poltava region of the century, is investigated. Describes the historical retrospective of the publication and its genre and thematic content. Analyzed informational background of the weekly magazine "Chutorianyn".

Keywords: periodicals, press, journalism, weekly magazine, journal.